

Ne Cedat Academia!

Zbliżająca się 30 rocznica wznowienia działalności przez PAU prowokuje do spojrzenia nie tylko na przebyta drogę, ale także na bieżącą działalność. Przede wszystkim, aby odpowiedzieć sobie na fundamentalne pytanie: czy i do jakiego stopnia Akademia potrafiła odbudować się po 37 latach letargu i jak potrafiła dostosować swoją działalność do zupełnie nowych warunków. Sytuacja towarzystw naukowych jest wszak dzisiaj zupełnie inna niż w XIX wieku, gdy Akademia powstawała. Zmieniła się również jej rola w stosunku do lat przedwojennych, gdy Akademia była ważnym centrum badawczym i mogła aktywnie uczestniczyć oraz wspierać badania we wszystkich dziedzinach nauki.

Dokładniejsze analizy znajdują swoje miejsce w oficjalnych sprawozdaniach i podsumowaniach, jakie niewątpliwie pojawiają się w związku z jubileuszem. Również PAUza ma zamiar zająć się obszerniej tym wydarzeniem w jednym z listopadowych numerów. Tutaj chciałbym więc ograniczyć się tylko do jednej obserwacji, na którą niedawno natknąłem się niemal przypadkowo, zerknąwszy do rubryki „W bieżącym miesiącu” na stronie internetowej PAU.

Może powinienem wyjaśnić, że rzadko spoglądam na tę stronę, bo (naiwność? arogancja?) wydaje mi się, że w zasadzie wiem mniej więcej, co dzieje się w naszych zacnych murach. Tymczasem oczy dosłownie wyszły mi z orbit. Okazuje się, że w samym październiku odbyło się lub jest przewidzianych niemal 30 różnych posiedzeń, sesji i konferencji! Czyli co dzień mamy imprezę. A nawet częściej, bo przecież trzeba odliczyć dni świąteczne. A to jeszcze prawdopodobnie nie koniec, bo nowe imprezy są ciągle zgłaszane.

Dodam, że oprócz „normalnych” posiedzeń komisji (ok. 20), wśród tych wydarzeń jest również duża międzynarodowa konferencja „Traktat Wersalski – znaczenie polityczne i kulturowe dla narodów słowiańskich”, a także kilka innych konferencji o znaczeniu wykraczającym poza mury Akademii, jak choćby

- „W stulecie Sejmu Ustawodawczego RP 1919–2019”
- „Spuścizna w XXI wieku – problemy gromadzenia, opracowywania i udostępniania (organizowana przez Archiwum PAU)”
- „KRAKÓW w IX–XIII wieku (poświęcona pamięci Profesora Jerzego Wyrozumskiego)”
- „NIEZWYKŁY DAR – 25 lat kolekcji Lanckorońskich w Polsce”.

Warto odnotować też dwa wydarzenia w ramach stałych cykli spotkań (które wypełniają publicznością całą Dużą Aulę):

- spotkanie z Jurkiem Owsakiem, w ramach „Rozmów o człowieku” prowadzonych przez prof. Dominikę Dudek,
- oraz Wykład prof. Andrzeja Napiórkowskiego OSPPE „Pomiędzy niebem i ziemią: Skałka i jej wiele wymiarów”, w ramach Kawiarni Naukowej PAU.

Wiedziałem oczywiście, że aktywność Akademii jest pokaźna, ale jednak trudno było sobie wyobrazić aż taki rozmach. Jeżeli jeszcze pamiętać, że wszystko to jest obsługiwane przez trzyosobowy zespół naszej kancelarii, to naprawdę niełatwo wyjść z podziwu. Jak długo nasze Panie wytrzymają takie obciążenie i napięcie, to inna sprawa.

Tak czy inaczej widać, że Akademia odnalazła swoje miejsce w systemie polskiej nauki, że jest potrzebna, i że – z pewnością – może być wzorem, a może nawet natchnieniem dla innych towarzystw naukowych rozsianych po całej Polsce, których sytuacja jest znacznie trudniejsza, bo borykają się na co dzień z ogromnymi trudnościami. Przypomnę, że są w praktyce niemal całkowicie pozbawione wsparcia ze strony władzy publicznej, o czym pisałem zresztą wielokrotnie i nie chcę do tego wracać. Powtórzę więc tylko, że uważam to za okropny skandal, obciążający wszystkie ekipy rządzące naszym krajem po rewolucji 1989 roku.

Wydaje mi się, że jest się czym pochwalić i stąd powstał pomysł, aby utworzyć w PAUzie nową rubrykę: „Przyszły tydzień w PAU”, w której będziemy informować na bieżąco o planowanych wydarzeniach.

Oczywiście redakcja PAUzy chętnie poszerzy tę rubrykę o informacje dotyczące działalności innych towarzystw naukowych. Wszystkich zainteresowanych zachęcamy do nadsyłania aktualnych informacji. Warto bowiem podzielić się swoimi sukcesami. Nie tylko *ad vanam captandam gloriam*, ale przede wszystkim, aby pokazać otoczeniu, że nawet w dzisiejszych ciężkich warunkach „wytrwała praca wszystko przemoże” i zachęcić w ten sposób innych entuzjastów budowy w naszym kraju racjonalnego społeczeństwa. Społeczeństwa, które rozumie i akceptuje wyniki badań naukowych oraz potrafi je właściwie wykorzystać.

ANDRZEJ BIAŁAS

PAUza Akademicka – www.pauza.krakow.pl – tygodnik Polskiej Akademii Umiejętności i środowiska naukowego.

Rada Redakcyjna: Magdalena Bajer, Andrzej Białas, Janusz Limon, Ewa Lipska, Stanisław Rodziński, Piotr Sztompka, Marta Wyka, Jakub Zakrzewski, Franciszek Ziejka.

Redakcja: Andrzej Białas – redaktor naczelny; Andrzej Borowski, Andrzej M. Kobos, Piotr Malecki, Marian Nowy – redaktorzy; Adam Korpak, Krzysztof Skórczewski – grafika; Ryszard Otręba – „Galeria PAUzy”; Anna Michalewicz – dyrektor administracyjny; Witold Brzoskowski, Monika Mentel – fotostud; Wydawnictwo PAU – konsultacje.

Adres do korespondencji: Polska Akademia Umiejętności, 31–016 Kraków, ul. Sławkowska 17; e-mail: pauza@pau.krakow.pl

Oczekujemy na artykuły do 6 000 znaków (ze spacjami) i ilustracje w formacie JPEG o rozdzielczości 300 dpi.